

Коросташова І.М.

БОРОТЬБА ПРОТИ КОНТРАФАКЦІЇ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ В УКРАЇНІ (ПИТАННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ: КРИМІНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО ТА ЗАКОНОДАВСТВО З ПИТАНЬ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ)

Отримання прибутків шляхом підробки товарів та одночасного використання чужої інтелектуальної власності все частіше зустрічається у всьому світі і стало гострою проблемою сьогодення.

Поширення контрафактної фальсифікованої продукції завдає шкоди не тільки правовласникам об'єктів права інтелектуальної власності (далі – ОПІВ), виробникам та продавцям оригінальних товарів, які несуть фінансові збитки та потерпають від втрати репутації, завдається шкода і національним інтересам, оскільки веде до втрати країною інвестиційної привабливості, а також до втрати бюджетних коштів та робочих місць, що у свою чергу підриває стабільність економічного розвитку.

Питання, що стосуються порушень у сфері інтелектуальної власності досліджують науковці та практики: Г. Андрущук, О. Білорус, О. Бутнік- Сіверський, Б. Губський, С. Довгий, В. Дроб'язко, Р. Дроб'язко, О. Дудоров, В. Жаров, Ю. Капіца, П. Крайнев, О. Мельник, А. Пахаренко-Андерсон, О.А. Підпригора, О.О. Підпригора, О. Святоцький, В. Сіденко, О. Тропіна, П.Цибульов, В.Чеботарьов, Т.Шевелева та інші.

Однак, питання, що стосуються правопорушень у сфері інтелектуальної власності, пов'язані із таким різновидом контрафакції - як фальсифікація, сьогодні на погляд автора досліджено недостатньо. В тому числі, це стосується фальсифікованих контрафактних товарів, що складають велику небезпеку для життя та здоров'я людей та тварин, оскільки у процесі виготовлення таких товарів можуть використовуватися небезпечні та неперевірені компоненти. Такими товарами є - лікарські засоби (далі – ЛЗ).

На проблему фальсифікації лікарських засобів Всесвітня організація охорони здоров'я (далі - ВООЗ) вперше звернула увагу у 1987 году, коли масштаби фальсифікації ЛЗ стали загрозливими. Ця про-

блема сьогодні є актуальною в усьому світі, оскільки кількість фальсифікованих лікарських засобів зростає, як у розвинутих країнах світу, так і в країнах що розвиваються.

Фальсифіковані лікарські засоби вперше були виявлені на території України у 1999 році - це був антибиотик «Суммамед» в капсулах з маркуванням виробника («Пліва», Хорватія). З того часу в Україні випадків фальсифікованих або підозрілих відносно фальсифікації лікарських засобів станом на початок 2012 року зафіксовано біля 400, що складає у середньому по 33 випадки щорічно. Так, за інформацією Державної служби контролю якості лікарських засобів у 2011 році на внутрішньому ринку України було вилучено з обігу та утилізовано більше 3,5 млн. упаковок неякісних, фальсифікованих та незареєстрованих ЛЗ на загальну суму більше 35 млн. грн., що на 1 млн. упаковок більше, ніж у минулому році. У 2009 році було утилізовано лише 230 тисяч упаковок.

Що стосується структури виявлення лікарських засобів, які не мають бути вживані у процесі лікування, то протягом 2011 року Держлікслужбою України було вилучено з обігу 272 найменування незареєстрованих ЛЗ та 113 найменувань неякісних ЛЗ. Щодо фальсифікованих ліків – протягом минулого року було заборонено 16 найменувань фальсифікованих ліків [1].

Випадки фальсифікації лікарських засобів виявлені на території України Державною службою з лікарських засобів у 2011 році наведені в таблиці [2].

Найменування препарату	Кількість випадків виявлення фальсифіката	Найменування препарату	Кількість випадків виявлення фальсифіката
Уролесан	6	Кетанов	1
Циклоферон	4	Милдронат	1
Мезим-форте	2 (ліквідовано виробництво)	Спирт етиловий	1
Бальзам Ви-гор	2	L-ЛиИЗИНУ Асциат	1
Ротокан	1	Перекис водню	1

Є випадки виявлення фальсифікованих препаратів у легальній мережі разом з оригінальними препаратами, а також їх можуть розповсюджувати у нелегальній торговельній мережі, що спостерігається в багатьох країнах, які розвиваються. В розвинутих країнах проблема

нелегального розповсюдження фальсифікованих ЛЗ у більшій мірі пов'язана з їх продажем через мережу Інтернет. Мета такої злочинної діяльності є користь, а саме - отримання прибутку шляхом свідомого виробництва, розповсюдження поставки чи продажу фальсифікованої продукції.

Слід зазначити, що контрафакція лікарських засобів практично у всьому світі визнана небезпечним видом злочину, оскільки він пов'язаний із загрозою здоров'я та життя кінцевого споживача фальсифікату - людей, які потребують лікування. Отже, фальсифікатори наражають на небезпеку здоров'я тисяч та тисяч людей, які, без необхідного лікування, знаходяться під ризиком втрати життя.

З точки зору якості огляду на якість, розрізняють такі *види фальсифікації ЛЗ*: препарати з відповідним вмістом визначених активних компонентів, походження яких є відмінним від заявленого; препарати, що вміщують активні компоненти, які відрізняються від зазначених на їх упаковці; препарати, що не містять будь-яких визначених компонентів, які зазначені на упаковці та етикетках; препарати з визначеними активними компонентами, але їх вміст є відмінним від заявленого, які також можуть вміщувати різні домішки або їх різноманітні кількості; препарати, що містять відмінну (як правило меншу) від зазначеної на упаковці кількість діючої речовини; препарати, що взагалі не містять діючої речовини зазначеної на упаковці (пустишки).

Слід зазначити, що відомі випадки виявлення фальсифікованих ЛЗ де вірно використана формула препарату і які за якістю не фактично не відрізняються від оригінального препарату.

За визначенням ВООЗ фальсифіковані лікарські засоби - це ліки, дійсне найменування та/чи походження яких навмисно приховане. Замість цього незаконно використано позначення існуючого продукту з його торговельною маркою, упаковкою, логотипом та іншими ознаками. [3].

Отже, фальсифікація лікарських засобів (далі – ЛЗ) не обов'язково пов'язана з якістю препарату. Це може бути неправомірне маркування щодо оригінальності та /або походження ЛЗ. Фальсифіковані ЛЗ можуть ввозитись в країну, надходити контрабандним шляхом або вироблятися в країні. Виробництво фальсифікату може проводитись як на маленьких та погано оснащених виробництвах, так і на великих підприємствах, що оснащені спеціальним сучасним обладнанням. В першому випадку дуже часто таке виробництво відбу-

вається в антисанітарних умовах, де для виробництва фальсифікату використовуються звичайні невеличкі бетонорозмішувальні агрегати.

Однак, фальсифікація лікарських засобів, як правило безпосередньо пов'язана з порушенням прав інтелектуальної власності.

У більшості країн світу ЛЗ захищені законами що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної (промислової власності).

Предметом охоронних документів (патентів та свідоцтв) може бути: формула лікарського засобу, що отримує правову охорону як винахід; спосіб лікування лікарським засобом, що отримує охорону, як корисна модель; упаковка та /чи етикетка лікарського засобу, що отримує правову охорону як промисловий зразок; назва ЛЗ, назва лабораторії де вироблено ЛЗ, будь-яке позначення або комбінація позначень чи кольорів, що здатні вирізнити лікарський засіб та/чи його виробника між іншими, що отримує правову охорону, як торговельна марка.

У якості торговельної марки може бути зареєстроване також оригінальне упакування ЛЗ - об'ємна торговельна марка (в цьому випадку реєструється тримірне зображення зазначеного пакування).

Строк правової охорони винаходу в Україні засвідчується патентом та відповідно до п.3 ч.4 ст.6 ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» становить 20 років від дати подання заявки на реєстрацію такого винаходу [4]. Насправді цей строк є значно меншим близько 10 років, оскільки 10 років уходить на випробування препарату, законодавством право власнику патенту. Отже, строк дії патенту на винахід, об'єктом якого є ЛЗ, може бути продовжено за клопотанням власника цього патенту, оскільки використання лікарського засобу потребує дозволу відповідного компетентного органу. Строк дії патенту продовжується на строк, що дорівнює періоду між датою подання заявки та датою одержання такого дозволу, але не більше ніж на 5 років (п.5 ч.4 ст.6 ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»).

Об'єктом винаходу (корисної моделі) відповідно до ч.2 ст.6 ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», може бути: продукт (пристрій, речовина, штам мікроорганізму, культура клітин рослини і тварини тощо); процес (спосіб), а також нове застосування відомого продукту чи процесу [4].

Права на промисловий зразок засвідчується патентом. Строк правової охорони промислового зразку в Україні встановлюється відповідно до ч.5 ст.5 ЗУ «Про охорону прав на промислові зрази» і ста-

новить 10 років від дати подання заявки до Установи і продовжується за клопотанням власника патенту, але не більш як на п'ять років.

Об'єктом охорони промислового зразка може бути форма, малюнок чи розфарбування або їх поєднання, які визначають зовнішній вигляд промислового виробу і призначені для задоволення естетичних та ергономічних потреб (ч.2 ст.5 ЗУ «Про охорону прав на промислові зрази») [5].

Права на торговельну марку засвідчуються свідоцтвом та відповідно до ч.3 ст.5 ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» - строк дії свідоцтва становить 10 років від дати подання заявки до Установи і продовжується за клопотанням власника свідоцтва щоразу на 10 років [6].

Відповідно до ч.2 ст.5 ЗУ «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», об'єктом знака може бути будь-яке позначення або будь-яка комбінація позначень. Такими позначеннями можуть бути, зокрема, слова, у тому числі власні імена, літери, цифри, зображувальні елементи, кольори та комбінації кольорів, а також будь-яка комбінація таких позначень.

Таким чином, основними способами захисту прав інтелектуальної власності (далі –ІВ) є патент на винахід та свідоцтво на торговельну марку. У свою чергу, патенти на промисловий зразок та корисну модель є додатковими засобами захисту прав ІВ на ЛЗ.

Слід сказати, що найбільш надійну охорону прав та захист ІВ на ЛЗ можна забезпечити шляхом реєстрації всього комплексу ОПС, однак, як зазначалось вище промислові зразки та винаходи мають досить обмежений строк правової охорони по закінченню якого, хто завгодно може без всяких обмежень використовувати формулу ЛЗ для вироблення так званих генериків та використовувати форму пакування лікарського засобу строк охорони якого закінчився. До того ж як метод захисту від підробок пакування оригінальних лікарських засобів досить часто змінюються правовласником, на них наносяться нові елементи (галограми, ідентифікаційні зашифровані елементи тощо), а державна реєстрація промислових зразків є достатньо довготривалою процедурою (від 6 місяців до 1 року).

Однак, слід зазначити, що наприклад санкції статей Кримінального Кодексу України (далі – КК України), які передбачають відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності є незначними, з огляду на небезпеку контрафакції лікарських засобів. Так, за порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок перед-

бачене ч.1 ст.177 КК України передбачає караються штрафом від двохсот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до двох років, або позбавленням волі на той самий строк, з конфіскацією та знищенням відповідної продукції та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувались для її виготовлення.

Дії передбачені ч.3 вищевказаної статті КК України караються штрафом від двох тисяч до трьох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавленням волі на строк від трьох до шести років, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого та з конфіскацією та знищенням відповідної продукції та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувалися для її виготовлення.

Відповідальність за незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, передбачене ст.229 КК України, дії передбачені частиною першою цієї статті - караються штрафом від однієї тисячі до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією і знищенням відповідної продукції та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувалися для її виготовлення. Дії ж передбачені частиною третьою ст.229 КК України - караються штрафом від десяти тисяч до п'ятнадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю на строк до трьох років або без такого та з конфіскацією і знищенням відповідної продукції та знарядь і матеріалів, які спеціально використовувалися для її виготовлення [7].

Отже кримінальна відповідальність, передбачена національним законодавством за порушення у сфері інтелектуальної власності, яким є незаконне використання злочинцями торговельних марок, винаходів, корисних моделей та промислових зразків, що отримали правову охорону на підставі їх державної реєстрації і права на які захищаються патентами і свідоцтвами права на лікарські засоби (формулу ЛЗ, упаковку, етикетку на ЛЗ, спосіб лікування тощо) - не є пропорційною такому суспільно небезпечному злочину, як контрафакція лікарських засобів. Крім того, кримінальні справи пов'язані із порушенням прав інтелектуальної власності можуть бути порушені тільки за заявою правовласника ОПВ, якщо ним така заява не подана до правоохоронних органів, то, навіть за наявності порушення прав на ОПВ – порушення кримінальної справи є неможливим. До того ж,

можливості щодо притягнення фальсифікацію ЛЗ, яка є одним з різновидів контрафакції, є обмеженими строком правової охорони наданої патентами на винаходи, корисні моделі та промислові зразки. Ці фактори, аж ніяк не сприяють боротьбі проти контрафакції лікарських засобів.

Матеріальна вигода, яку отримують злочинці, з реалізації контрафактних ЛЗ є непропорційно великою по відношенню до відповідальності до якої можна притягнути злочинців Так, наприклад, за даними компанії Nunwood, якою досліджено ринок ЛЗ в Європі. Обсяг ринку контрафактних ліків в Європі оцінюється більш ніж в 10,5 мільярда євро на рік. Автори дослідження відзначили, що кількість виявленої при ввезенні в країни Євросоюзу контрафактної фармацевтичної продукції збільшилася з 560 600 найменувань у 2005 до 4,081 мільйона - в 2007 році [8].

Цим питанням сьогодні переймається світова спільнота, тому за ініціативою Ради Європи була розроблена та прийнята у грудні 2010 року Конвенція щодо протидії фальсифікації медичної продукції та аналогічним злочинам, пов'язаним із загрозою життю населення (The Medicrime Convention Combating counterfeiting of medical products and similar crimes involving threats to public health — MEDICRIME) [9].

Метою Конвенції є запобігання та боротьба із загрозами для здоров'я населення, що передбачає:

- кримінальну відповідальність за: виготовлення контрафактної медичної продукції; поставку, пропозицію поставки та обіг фальсифікованої медичної продукції; підробку документів; несанкціоноване виготовлення чи поставку медичної продукції, введення на ринок виробів медичного призначення, що не відповідають вимогам законодавства;
- захист прав жертв злочинів, визнаних такими у відповідності до цієї Конвенції;
- сприяння національному та міжнародному співробітництву.

Згідно ст.3 Конвенції, сферою її дії є лікарські препарати, незалежно від того знаходяться вони під захистом прав на інтелектуальну власність чи ні, чи носять загальний характер чи ні, в тому числі аксесуари, призначені для використання спільно з медичними пристроями, а також активні речовини, наповнювачі запасних частин та матеріалів, що використовуються у виробництві ЛЗ.

Відповідно до Конвенції MEDICRIME кожна країна-учасниця зобов'язана передбачити у національному законодавстві відповідальність за:

- навмисне виробництво фальсифікованої медичної продукції, активних речовин, наповнювачів, запасних частин та матеріалів, що використовуються у виробництві лікарських засобів (ст. 5);
- навмисне постачання та торгівлю фальсифікованими лікарськими засобами, активними речовинами, наповнювачами, компонентами, матеріалами та приналежностями, де під постачанням треба розуміти дії, пов'язані з посередництвом, брокерством, закупівлею, продажем, даруванням, просуванням (включаючи рекламу) цієї продукції (ст. 6);
- фальсифікацію будь-яких документів, що мають відношення до медичної продукції, з метою ввести споживачів в оману відносно її оригінальності (ст. 7);
- східні злочини — несанкціоноване виробництво чи постачання лікарських засобів та маркетинг медичних виробів, що не відповідають певним вимогам (ст. 8).

У жовтні 2011 року у Росії (Москва) відбулась міжнародна конференція на тему: «Протидія розповсюдженню контрафактної медичної продукції», організаторами якої є уряд Російської Федерації, Генеральний директорат Ради Європи з прав людини та правових питань, Європейський директорат з якості лікарських засобів, Генеральний директорат з соціальної згуртованості.

Метою зазначеної конференції стало відкриття Конвенції MEDICRIME для приєднання. Станом на травень 2012 року до Конвенції приєдналось лише 15 країн серед яких і Україна.

У липні 2012 Верховної Радою був схвалений Закон України «Про ратифікацію Конвенції щодо протидію фальсифікації медичної продукції та аналогічним злочинам, пов'язаним із загрозою життю населення»

Слід сказати, що 01 листопада 2011 г. набрав чинності Закон України «Про внесення змін в деякі законодавчі акти України стосовно запобігання фальсифікації лікарських засобів» № 3718-VI [10], прийнятий Верховною Радою України у вересні 2011 року.

Вищезазначеним Законом, в Україні було введено поняття «фальсифіковані лікарські засоби», а також кримінальна відповідальність за навмисну підробку, контрабанду, розповсюдження та зберігання фальсифікованих лікарських засобів, внесено зміни до Закону Украї-

ни «Про лікарські засоби», Кримінальний та Кримінально-процесуальний кодекси, а також Кодекс України про адміністративні правопорушення.

Проблемою поширення у світі фальсифікованих лікарських засобів стурбовані і Сполучені Штати Америки. Так, у березні 2012 року США було посилено кримінальну відповідальність за фальсифікацію лікарських засобів. Законопроект, який ще повинен пройти обговорення в Палаті представників США, передбачає збільшення покарання за імпорту і маркетинг контрафактної фармпродукції для фізичних осіб з 10 років позбавлення волі та 2 млн. дол. США штрафу до 20 років і 4 млн. дол. США. Для компаній, замішаних у злочинній діяльності, передбачені більші штрафи. [11].

У липні 2012 Україна приєдналась до Конвенції MEDICRIME. У зв'язку з чим, 5 липня 2012 року Верховною Радою України було схвалено Закон України № 5065-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за фальсифікацію або обіг фальсифікованих лікарських засобів» [12], яким суттєво посилено відповідальність за вказані види злочинів. Так, наприклад, за скоєння контрабанди фальсифікованих ЛЗ, що є одним із видів складу злочину, передбаченого ст. 305 КК України, строк позбавлення волі, що передбачався санкцією ч.1 цієї статті від трьох до восьми років замінено на строк позбавлення волі від п'яти до восьми років. А за частиною 3 цієї статті строк позбавлення волі, що передбачався санкцією статті від восьми до дванадцяти, також замінено на більш сувору - від десяти до дванадцяти років позбавлення волі.

Висновки. Отже, сьогодні національне законодавство наряду з нормами кримінального законодавства про відповідальність за порушення прав інтелектуальної власності, об'єктами якого можуть бути, як самі лікарські засоби (формула винаходу), так і упаковка та/або етикетка (промисловий зразок) чи торговельна марка, що дають можливість споживачу відрізнити лікарські засоби між іншими, ідентифікувати його виробника тощо, містить норми, що надають можливість у випадку виявлення фальсифікації ЛЗ порушувати кримінальні справи та притягувати злочинців до відповідальності за адекватними цьому суспільно-небезпечному злочину санкціями. На думку автора, норми що стосуються охорони та захисту прав ІВ та нові норми кримінального та адміністративного законодавства, що сьогодні є шагами на шляху до удосконалення законодавства у сфері охорони здоров'я -

доповнюють одне одного і в майбутньому дозволять боротьбі проти фальсифікації лікарських засобів бути більш ефективною.

Введення в Україні кримінальної відповідальності за фальсифікацію лікарських засобів, у вигляді окремих складів злочинів, дозволить контролюючим та правоохоронним органам в Україні значно підвищити ефективність боротьби з контрафакцією цього виду продукції, оскільки:

- доказування цього виду злочину тепер у значно меншій мірі буде залежати від наявності у правовласників ОПВ охоронних документів (патентів та свідоцтв) на такі об'єкти;
- можливості притягнення до кримінальної відповідальності злочинців, тепер знаходяться у значно меншій залежності від активності і позиції власників прав на ОПВ на лікарські засоби, якщо буде встановлено факт фальсифікації лікарських засобів;
- цей вид злочинної діяльності в Україні тепер став менш привабливим для злочинців, оскільки, санкції статей кримінального кодексу, в яких йдеться про фальсифікацію ЛЗ, сьогодні є досить суворими.
- приєднання України до Конвенції MEDICRIME, розширює можливості щодо інформаційного міжнародного співробітництва у сфері боротьби з контрафакцією лікарських засобів;
- проведені Україною заходи у зв'язку із приєднанням до міжнародної Конвенції, безумовно сприятимуть забезпеченню населення якісними та безпечними лікарськими засобами.

Список літератури

1. В 2011 році було утилізовано 3,5 млн. упаковок неякісних ліків. Повідомлення. - [Електрон. ресурс], 2012. - Режим доступу: diklz.gov.ua;

2. С.Лебедь. Впровадження кримінальної відповідальності за умисну фальсифікацію лікарських засобів. [Електрон. ресурс], 2011. - Режим доступу: <http://medvisnyk.org.ua/content/view/2543/31/>;

3. З.Н. Мнушко, Л. В. Бондарева, И. В. Пестун, Н. М. Омельченко. Фальсифицированные лекарственные средства: классификация, причины распространения, меры борьбы. – Вестник национального фармацевтического университета. – Харьков, 2003., выпуск № 17;

4. ЗУ «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі». - [Електрон. ресурс], 2012. - Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12;

5. ЗУ «Про охорону прав на промислові зрази» - [Електрон. ресурс], 2012. - Режим доступу: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3688-12;

6. «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» - [Електрон. ресурс], 2012. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>;

7. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс] // Ліга-Закон Еліт 8.2.2 [Електронний ресурс]: база нормативно-правових документів / Інформаційно-аналітичний центр "Ліга". – Електрон. дані. – К., 2012. - Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/search/law/>, платний;

8. Європейці витрачають на контрафактні ліки 10,5 мільярда євро на рік. повідомлення.- Повідомлення. - [Електрон. ресурс], 2007. - Режим доступу: <http://medic-ua.com/774-europeans-spend-on-counterfeit-medicines-105-billion-euros-a-year.html>;

9. The Medicrime Convention Combating counterfeiting of medical products and similar crimes involving threats to public health – [Режим доступу]. - <http://conventions.coe.int/Treaty/EN/Treaties/Html/211.htm>;

10. Закон України «Про внесення змін в деякі законодавчі акти України стосовно предотвращення фальсифікації лікарських засобів» № 3718-VI - [Електрон. ресурс], 2012. - Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3718-12>;

11. Сенат США посилив покарання за розповсюдження контрафактних ліків. Повідомлення. - [Електрон. ресурс], 2012. -Режим доступу: <http://diklz.gov.ua/dept/senat-ssha-posiliv-pokarannya-za-rozprovsyudzhennya-kontrafaktnikh-likiv>;

12. Закон України № 5065-VI «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за фальсифікацію або обіг фальсифікованих лікарських засобів» Режим доступу -<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5065-17>.

ПОШУК ІНФОРМАЦІЇ ПРО ВІНАХОДИ

Гармонізація законодавства України з питань інтелектуальної власності щодо законодавства Європейського Союзу: Збірник наукових праць Всеукраїнську науково-практичну конференцію молодих вчених та студентів з проблем інтелектуальної власності. – Маріуполь ДВНЗ «ПДТУ», 2013 – С. 197-204.

Хоменко А.О., Агієнко І.В., Кірін Р.С., Хоменко В.Л.

ПОРІВНЯЛЬНИХ АНАЛІЗ ПОШУКОВИХ СИСТЕМ БАЗ ДАНИХ НА САЙТАХ ПАТЕНТНИХ ВІДОМСТВ ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ

Проведення патентного пошуку є невід’ємною складовою наукових досліджень, розробки і впровадження нової продукції, конкурентної розвідки. Вони дозволяють визначити рівень і спрогнозувати тенденції розвитку техніки; визначити патентоспроможність нових технічних рішень, що заявляються як винаходи; установити патентну чистоту об’єктів техніки відносно запатентованих технічних рішень.

Досягнення всіх цих завдань можливе лише при проведенні патентних досліджень не лише в своїй країні, а й в усьому світі. Винахід є новим, якщо він має світову новизну. Інноваційна продукція матиме попит тільки якщо буде перевершувати кращі вітчизняні та закордонні аналоги. При експорті товару за кордон порушення прав власників інших охоронних документів може дорого коштувати суб’єкту підприємництва. Таким чином, вивчення патентних документів іноземних держав є обов’язковим і надзвичайно важливим елементом патентного пошуку.

Довгі роки для вітчизняних вчених, винахідників та патентознавців основним та чи не єдиним джерелом отримання інформації про закордонні винаходи був реферативний журнал «Изобретения стран мира». Рядові спеціалісти практично не мали доступу до інших джерел. Звісно цей журнал фізично не міг в собі вмістити всю необхідну інформацію і таким чином, багато важливих винаходів проходили повз увагу фахівців. Це було однією з важливих причин відставання Радянського Союзу в випуску сучасної продукції, особливо товарів широкого вжитку.